

ЕМІГРАЦІЯ РОБОЧОЇ СИЛИ З УКРАЇНИ ТА ЇЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ

Студент: Євдошенко Б. Д.
(науковий керівник: доц. Іванова Т. І.)

Тема міжнародної міграції робочої сили зацікавила мене тому, що нині вона охоплює весь світ: як його розвинуту частину, так і відсталу периферію. Еміграція тісно пов'язана як із соціально-економічним розвитком тих чи інших регіонів, так із їх занепадом, з розоренням. Ми з тривогою спостерігаємо, як в умовах сучасної цивілізації виростає нова глобальна субкультура, яка розчиняє в собі, поглинає національні культури.

Сучасна еміграція з України – це п'ята у вітчизняній історії хвиля масового виїзду різних категорій населення в пошуках засобів існування за кордон на постійне чи тимчасове проживання. Точну кількість українських робітників-мігрантів сьогодні точно назвати не може ніхто. Та за офіційними даними приблизна цифра досягає 7 млн. чоловік. Вітчизняний ринок праці постійно втрачає найактивнішу й найконкурентоспроможну частину трудового потенціалу. Сьогодні в Службі зайнятості офіційно зареєстровано 2 млн. заявок на вільні робочі місця, з яких лише у 6 відсотків місячна заробітна плата перевищує 1000 грн. Отже, в країні створена ситуація, коли кваліфіковані й молоді трудові кадри вимушені шукати собі долі за кордоном, одночасно звільнюючи місця для некваліфікованої робочої сили з країн третього світу. Економічні та професійні мотиви міграції полягають у незадоволенні спеціалістів не тільки матеріальним становищем, а й своїм статусом у суспільстві, низьким соціальним престижем, тим, що наша слабка матеріально-технічна та інформаційна база не дає змоги реалізувати їхні творчі можливості.

В які ж саме держави мігрують громадяни України? Це Росія, Німеччина, Чехія, Словачія, Угорщина, Англія, Данія, Франція та інші. На мою думку, масова трудова міграція до Росії зумовлена тривалими затримками у виплаті заробітної плати та вищою заробітною платою в Росії, що дає змогу емігрантам-заробітчанами хоч якось утримувати свої сім'ї. Міграцію українських шахтарів до Росії зумовлює і велика аварійність на шахтах через спрацьованість устаткування і порушення норм охорони праці. У Польщі українці працюють нелегально (будівельники, люди, зайняті на сільгоспроботах, хатні робітниця). Традиційно тягнуться численні «кличі» українських трудових мігрантів до Греції. Багато українців шукає кращої долі на Заході, зокрема в Італії.

Нелегальні трудові мігранти вже самим своїм статусом ставлять себе поза законом і тим самим створюють чимало проблем, як для себе, так і для своєї держави, яка не в змозі у даному випадку їх захистити, зокрема, забезпечити їх соціальний та правовий статус за кордоном. Наслідки еміграції громадян України - проблема для України.

Серед позитивних результатів трудової міграції для України можна назвати:

- сприяння інтеграції України до міжнародного ринку праці через міждержавний обмін робочою силою;
- послаблення тиску безробіття на національному ринку праці, зниження соціальної напруги;
- надання можливості реалізувати свої здібності за кордоном, підвищити рівень кваліфікації, познайомитись з світовим досвідом, покращити матеріальне становище;
- надходження в Україну додаткової іноземної валюти;
- стимулювання до більш продуктивної діяльності українських працівників через створення конкуренції з закордонними фахівцями; - підвищення світового рейтингу України.

Серед негативних наслідків трудової еміграції для України наведемо наступні:

- втрата країною найконкурентоздатнішої частини власних трудових ресурсів;
- підвищення тиску на національний ринок праці внаслідок створення іноземними громадянами конкуренції місцевій робочій силі; - уповільнення темпів розвитку науково-технічного прогресу, в зв'язку з чисельною інтелектуальною еміграцією українських вчених за кордон;
- втрата Україною іноземної валюти, що вивозиться емігрантами в якості власних заощаджень;
- поширення випадків зловживань та ошукувань громадян приватними агентствами з працевлаштування;
- виникнення політичних та економічних претензій до нашої країни, в зв'язку з збільшенням нелегальної трудової еміграції українців; - використання наших громадян за кордоном на низькокваліфікованих, важких роботах з шкідливими умовами праці, наявність випадків їх дискримінації та експлуатації з боку місцевих роботодавців;
- тривала відірваність трудових емігрантів від родини, існування можливостей потрапити у воєнні конфлікти і навіть загинути;
- підвищення злочинності та соціальної напруги у суспільстві через міжнаціональні конфлікти, чисельні порушення правил оформлення документів на перебування та проживання іноземцями, використання України, в якості транзитної території, для подальшої еміграції.

Ми вважаємо, владі треба застосувати нижче наведені заходи для поліпшення ситуації, що стосується еміграції: прогнозування та підготовки програм економічного і соціального розвитку області, визначення його пріоритетів; формування зацікавленості вітчизняних працівників у роботі на користь держави, шляхом зростання науково-технічної бази підприємств, в умовах стрімкого розвитку інноваційної економіки; розробка механізму підвищення заробітної плати; укладання міжнародних угод з країнами, у яких налічується найбільша кількість українських емігрантів, з метою забезпечення їх соціального захисту; створення або вдосконалення вітчизняного законодавства, яке б регулювало нелегальний виїзд населення з держави.